

dio sebe u ugled Šumarskog instituta u nas i u svijetu.

Šumarski institut nalazi se na dvije lokacije. Sjedište je u Jastebarskom sa 65 zaposlenika, a drugi dio, pretežito odjel za uređivanje šuma i šumarsku ekonomiku, u Zagrebu, u Trnjanskoj ulici. Sada, od 33 akademski obrazovana zaposlenika 10 je doktora znanosti, 14 magistara znanosti, 9 inženjera ili u tom rangu. Od 10 doktora znanosti 5 je znanstvenika (2 znanstvena savjetnika i 3 znanstvena suradnika), 4 su viši asistenti i 1 asistent.

Institut ima laboratorije za: pedologiju u kojemu se ispituje kvaliteta tla, fiziologija i ishrana bilja te analiza tla i vode; molekularnu biologiju; šumarsku fitopatologiju i entomologiju i za šumsko sjemenarstvo. Institut ima šumski rasadnik (oko 20 ha) s plastenikom, trušnicom za obradu češera i sjemena četinjača i hladnjaču za čuvanje sjemena i sadnica.

Djelatnost Instituta obavlja se u 6 odjela:

- Odjel za oplemenivanje i šumsko sjemenarstvo
- Odjel za ekologiju i uzgajanje šuma
- Odjel za zaštitu šuma i lovstvo
- Odjel za uređivanje šuma i šumarsku ekonomiku
- Odjel za rasadničku proizvodnju
- Odjel zajedničkih poslova

Institut radi na dva projekta koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa:

- 1. Oplemenivanje i šumsko sjemenarstvo,**
- 2. Istraživanje u rasadnicima i šumskim kulturama.**

Ove godine odobren je trogodišnji tehnološki projekt:

Dinamički geoinformacijski prikaz šumskih ekosustava Hrvatske.

U tijeku su istraživanja za Hrvatske šume za razdoblje 2001. do 2005. sa dva projekta, pet podprojekata i 48 projektnih zadataka:

Projekt 1: **Zaštita i unapređenje proizvodnje biomase u ulozu podržavanja višestrukih uloga i funkcija šuma.**

Projekt 2: **Korištenje i upravljanje kapitalom.**

Za potrebe Hrvatskih šuma Institut obavlja nadzor šumskih rasadnika i priznatih sjemenskih sastojina, vodi stručnu službu za kontrolu i proizvodnju šumskog sjemena, vodi dijagnostično-prognoznju službu.

Institut izdaje svoje znanstveno stručno glasilo "Radovi". Zaposlenici publiciraju svoja istraživanja u vlastitom glasilu, u domaćim i inozemnim publikacijama. Usavršavanje i napredovanje je primarni zadatak svih istraživača u Institutu.

Šumarski institut financira se iz dva osnovna izvora: Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa 50 % i Hrvatskih šuma sa 50 % ukupnog prihoda koji je u 2003. godini iznosio 12 milijuna kuna.

U skladu sa zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Šumarski institut se treba prilagoditi određenim promjenama i učiniti prilagodbe. Rad Instituta usmjeren je na razvijanje stručnih i znanstvenih područja i disciplina koje doprinose unapređenju šumarstva, odnosno šumarske znanosti u nas i u svijetu. Buduće aktivnosti će također biti usmjerene priključenju Europskoj uniji i prilagodbi tržišnim uvjetima.

Dr. sc. Miroslav Harapin

IZ POVIJESTI ŠUMARSTVA

Istražujemo drugu (ne)poznatu stranu života obitelji Alberta Rosmanitha, Kraljevskoga šumarskoga savjetnika

ŠUMARSKI STRUČNJAK ALBERT ROSMANITH SA SVOJOM OBITELJI ZAUZIMA ZNAČAJNO MJESTO U NAŠEM ŠPORTU

Prof. dr. Erna Šuklje rođena Rosmanith, prva je žena hrvatskoga športa

U višegodišnjim istraživanjima povijesti našega šumarstva, poglavito krškoga, nedostatak građe pred-

stavlja najveći problem. Međutim, zahvaljujući susretljivosti gosp. Mirka Polđugača, Vilka Luncera,

novinara i dr. Antala Bondora iz Mađarske prikupljena je građa za ovaj članak, koja baca puno više svje-

tla na plodni i raznovrsni život A. Rosmanitha i njegove obitelji.

Albert Rosmanith, kao šumarski stručnjak (Ratsch, Šleska 1855 – Zagreb 1928)¹

Gimnaziju i višu šumarsku školu završio je u Breslau (Wroclaw) u tadašnjoj Šleskoj (Pruska). Ovaj grad na Odri pripao je Pruskoj 1742. godine, odnosno Njemačkoj sve do kraja II svjetskoga rata kada je pripojen Poljskoj. Ispit za samostalno vođenje šumarskih poslova položio je u Brnu, a nakon toga se doselio u Hrvatsku 1879. god. Zapošljava se u Novoj Gradiški, Gospiću 1884. god. i Ogulinu 1885. god. kao šumarski praktikant. Od 1886-1893. god. obavlja poslove Kraljevskog državnog šumara u šumsko-gospodarstvenom kotaru Fužine. Osim u šumarstvu, zapažen je njegov rad i na uređenju perivoja u središtu Fužina.² U braku s Anom Moravec iz Opave (Češka) rođena je najprije kćerka Erna 1889. god., a potom i tri sina: Reno 1890. god., Ervin 1891. god. i Roman 1893. god.

Odlaskom Eduarda Malbohana, prvog upravitelja Kraljevskoga nadzorništva za pošumljenje kraskoga područja iz Senja izbor je pao na Alberta Rosmanitha, mladog i vrlo ambicioznoga šumarskog stručnjaka. Tako A. Rosmanith dolazi u Senj na mjesto upravitelja navedene Organizacije u sljedećih pet godina (1894-1898). U Senju se rodio sin Albert, koji je na žalost brzo preminuo. Za službovanja u Senju A. Rosmanith nastavlja s intenzivnim radovima na pošumljavanju krša osnivanjem novih kultura – branjevina i popunjavanjem postojećih uz ostale uzgojne i tehničke radove. Njegovom zaslugom osnovan je treći manji rasadnik sv. Vid u Senju 1896. god. za uzgoj sadnica za pošumljavanje priobalnog krša, hortikulturno uređenje gradskih nasada, te osnivanje voćnih nasada. Senjani će ga pamtiti kao osnivača jedinog gradskog parka "Marija Art" 1895. god. na mjestu bivšeg vježbališta i nastavljača pošumljavanja Nehaja. Na milenijskoj izložbi u Budimpešti 1896. god. uspješno je uredio dio našega paviljona koji je prikazao naš krš, i to ponajprije, njegovo pošumljavanje.³ To je prezentirao s više grafičkih slika i tablica, među kojima se isticao plastični model minijature rasadnika u sv. Mihovilu. Autor je priredio

Slika 1. Albert Rosmanith (1855-1928) priznati šumarski stručnjak, osnivač i mecena zagrebačke "Concordie"

više zbirke pupoljaka i sjemena najvažnijih vrsta drveća, oruđa za rad u rasadničarstvu i na terenu, te jeftini i učinkovit Hackerov stroj za sadnju. Izložio je i više fotografija najatraktivnijih predjela primorskoga krša. Najinteresantniji eksponat u kršu uredio je u obliku minijaturnog kamenog brežuljka, koji je bio postavljen ispred ulaza u naš paviljon. Bio je izrađen od kamena s našeg krša visine četiri metra, što je predstavljalo visinu od 400 m (1 m=100 m). Na vrhu brežuljka bila je postavljena kamena piramida prema projektu Hermana Bolea, poznatog arhitekta tadašnjeg vremena. Piramida se istina nije uklapala u ambijent krša, ali autor je želio postići ljepši i viši izgled krša. Na brežuljku je bilo posađeno

45 različitih vrsta biljaka s primorskoga krša. Bio je dopremljen veći dio raznih vrsta biljaka, ali je izvjesni broj stradao u transportu ili od hladnoće. Brežuljkom je tekao potok koji je predstavljao bujicu na kršu. Za cjelovitu uspješnu prezentaciju krša A. Rosmanith je bio odlikovan viteškom medaljom drugoga reda. Nakon završetka izložbe eksponati su preseljeni u novoosnovani Šumarski muzej u Zagrebu. Prava je šteta što je muzej rasformiran, pa su, između ostalog, netragom nestali i eksponati Alberta Rosmanitha. Bez obzira na skoro otvaranje šumarskih muzeja u Krasnu i Bošnjacima **mišljenja smo da bi ponovno formiranje središnjeg Šumarskoga muzeja u Zagrebu u sadašnjoj zgradi našeg Društva bilo od velike važnosti za popularizaciju šumarske struke i edukaciju svih slojeva stanovništva.**

A. Rosmanith bio je angažiran i na saniranju bujica pa je za uspješan rad dobio nagradu od 200 forinti od Kraljevskoga ugarskoga ministarstva poljodjelstva, obrta i trgovine 1897. god. U posjedu smo izvorne prepiske koja se vodila između Kraljevske zemaljske vlade iz Zagreba i ministra Ignata Daranya, Kraljevskoga ugarskoga ministarstva poljodjelstva, obrta i trgovine iz Budimpešte 1897. god. oko premještanja A. Rosma-

¹ Podaci o mjestima i godinama potječu od prof. M. Poldrugača. Pisac nekrologa D. Polaček navodi pak druge podatke o godini rođenja (1857) i smrti (1927). Poblize o tome u Šumarskom listu, 1927, broj 9 i 10, str. 416-417;

² Monografija o Fužinama u povodu 200 godina škole Fužine, 1985;

³ Šumarski list 1896, Šumarske viesti sa milenijske izložbe u Budimpešti;

nitha na novu dužnost u Kraljevstvo šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu.⁴ Premještaju se odlučno protivila Kr. zemaljska vlada, a pogotovo izboru njegova nasljednika Otta Nyitraya, mladog neiskusnog šumara. Međutim, ban grof Khuen Hedervary prepušta donošenje konačne odluke ministru Ignatu Daranyu. Ovako mlaki popustljivi stav Bana vjerojatno je bio motiviran njegovim bliskim odnosima s A. Rosmanithom, kojega je njegovom privolom htio premjestiti u Zagreb na višu funkciju. Tako je nakon dva desetljeća rada na terenu A. Rosmanith premješten u Kr. šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu 1899. god. na mjesto Kraljevskog šumarnika, a nešto kasnije Kr. šumarskog nadinžinira. U Senju ga je ipak naslijedio Otto Nyitray, unatoč protivljenju Kr. zemaljske vlade iz Zagreba. Albert Rosmanith je uživao veliki ugled u domaćim i stranim šumarskim krugovima. Pri kraju radnog vijeka dodijelio mu je car Franjo I. naslov i značaj Kr. šumarskoga savjetnika, uz oprost svih pristojbi. A. Rosmanith je bio stalni član I. razreda hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva. Umirovljen je 1919. god. kao šumarski nadsavjetnik.

Jedini sačuvani rad A. Rosmanitha sadrži 23 stranice ručno pisanog teksta na mađarskom jeziku pod naslovom: "Opis pošumljavanja mađarsko-hrvatskoga krša u Primorju", koji je nastao oko 1900. godine.⁵ Dobrotom kolege Istvana Abonyia tekst je preveden na hrvatski jezik, kojega ovdje donosimo u nešto skraćenom obliku. Napominjemo da se Ugarsko primorje (Littorale Hungaricum) prostiralo od Rijeke do Duge drage kraj Novog Vinodolskog. To područje uspostavio je Josip II 1786. godine, koje je u jednom kratkom razdoblju 1848-68. bilo pod ingerencijom Hrvatske. Međutim, privremenim „corpus separatum” krune svetog Stjepana došlo je opet pod upravu Ugarskog ministarstva. Tako je ostalo do sloma Monarhije. Pod primorskim kršem autor podrazumijeva priobalno područje od Rijeke do sv. Magdalene (granice Vojne krajine i Dalmacije) ukupne površine 70.000 ha (bez privatnog posjeda), prosječne širine 3–8 km od mora prema unutrašnjosti sve do 1.400 mnv. Od sveukupne površine odnosi se na Rijeku 700 ha, koridor od Rijeke do Duge drage kraj Novog Vinodolskog 29.000 ha, te od Novog Vinodolskog do južne granice krša 40.300 ha. Devastacija krša započeta u srednjem vijeku nastavljena je u 17. i 18. stoljeću. Autor smatra da sječa šuma nije mogla prouzročiti devastaciju krša, jer izbojna snaga panjeva inače omogućuje obnovu šuma. Konačna devastacija krša nastaje zbog negativnog utjecaja abiotskih i biotskih čimbenika. Krajem srednjega vijeka krška područja naseljavaju Bunjevci. Ti prostori im omogućuju bolju zaštitu od Turaka i nesmetano bavljenje eks-

tenzivnim stočarstvom. Nakon sječe šuma krče se panjevi i vadi korijenje pa dolazi do stvaranja erozije i bujica. Na taj način umnogome se pogoršavaju prilike na kršu, pa za njihovo poboljšanje treba puno sredstava i vremena. Na području primorskoga krša živi 45.000 stanovnika, koji opasno narušavaju stabilnost njegova ekosustava. Šuma se koristi kao javno dobro i nitko ne brine o njezinoj potrajnosti prihoda. Napokon bečke vlasti izdaju naređenja 1867. god. o zaštiti šuma, pašarenju i čuvanju, koja se vrlo slabo primjenjuju u praksi. Mađari zapošljavaju veći broj stanovnika krša na izgradnji luka, željeznica i građevina.⁶

Slijedi opis geološke i pedološke podloge prema uobičajenim standardima. U vegetacijskom pogledu autor razlikuje četiri zone, i to: srednje primorsku, obalnu, balkansku i snježnu. Za svaku zonu daje se popis vrsta drveća, grmlja i prizemnog rašća. Od izvrsno sačuvanih šuma spominje se autoktona šuma crnog bora "Borova draga" kraj sv. Jurja, kao jedinstveni primjer prirodnoga rasprostranjenja autoktonih šuma crnoga bora do mora, na cijelom priobalnom pojasu primorskoga krša. Dalje se opisuju događaji na kršu po osnivanju Kraljevskoga nadzorništva za pošumljenje krša krajinskoga područja u Senju 1878. god. Ukratko se opisuju radovi na pošumljavanju krša prema redosljed, počevši od izvedbe stroge zabrane paše (branjevine), izgradnje suhozida i dodatnog ograđivanja suhim stablima do resurekcije. U bujičnim područjima izgrađuju se suhozidovi ili zidovi u žbuci. Od 1894. god. obustavlja se izgradnja suhozida uokolo kultura – branjevina zbog velikih troškova, te se postavljaju samo znakovi zabrane. Nakon obnove izbojaka i travnog pokrivača započinje pošumljavanje različitim vrstama sadnica, ovisno o vanjskim prilikama, vrsti i debljini tla. Na jednom ha vrši se iskop 2.500 jama dimenzija 60 x 60 x 60 cm, u koje se sade po tri sadnice. To zapravo znači da se sadi 7.500 komada sadnica po ha radi boljeg uspjeha pošumljavanja. Kod strmih terena najprije se kopaju horizontalni jarci (okomito na slojnice), a potom i jame u jarcima na određenu udaljenost. Iskop jama obavlja se u jesenskom razdoblju, a sadnja od 15. 2. do 15. 4. sljedeće godine. Uokolo sadnica polažu se kamene ploče radi zaštite od stoke, isparavanja i očuvanja zemlje. Sadnice listača poslije sadnje se posijeku u razinu zemlje. Prosječni uspjeh pošumljavanja iznosi 85 %, ali može biti i puno manji ovisno o intenzitetu suše. Popunjavanje se obavlja samo u slučaju sušenja svih sadnica u jami.

⁴ Hrvatski državni arhiv, KIZ4, 62611/19.10.1897; 1868/20.11.1897 i spis od 14.12.1897;

⁵ Njegov naziv na mađarskom jeziku glasi: "A magyar-horvát tengermelléki Karst beerdősítése". Kopiju originalnog teksta dobio sam od dr. A. Bondora iz Mađarske posredstvom mog prijatelja dr. sc. J. Gračana.

⁶ Najviše sredstava osigurala je Krajiška investicionalna zaklada. U raspodjeli njezinih sredstava Mađari su imali dominantnu ulogu.

U opisu rasadnika i proizvodnji sadnica prezentirani su podaci o senjskim rasadnicima u sv. Mihovilu, Kestenu i sv. Vidu koji se nalaze u sklopu posebne senjske šumarske krške organizacije. Sveukupna površina rasadnika iznosi 2,54 ha, a od toga se 1.49 ha odnosi na proizvodne površine. U rasadniku sv. Mihovil izdvojeno je 200 m² za uzgoj egzota. Prosječna godišnja proizvodnja iznosi 1,8–2,0 milijuna sadnica. Na području krša od 1867–1898. god. ukupno je pošumljeno 8.670 ha s troškom od 466.700 kruna i režijom od 555.446 kruna, odnosno sveukupno 1.022.146 kruna ili prosječno 118 kruna/ha. Od toga se odnosi na mađarsko-hrvatski krš 8 330 ha, te svega 340 ha na krš Vojne krajine. Na području Rijeke pošumljeno je 1.500 ha do 1867. god., a u iduće 32 godine svega 100 ha. Prema tomu, na cijelom je području mađarsko-hrvatskog krša

u Primorju od 1867–1898. god. sveukupno pošumljeno 10.270 ha.

Šumarsko osoblje u civilnoj Hrvatskoj odnosno Provincijalu, nalazi se u sastavu županijske vlasti u Ogulinu koja je podređena hrvatskoj autonomnoj vladi. Područje krša Vojne krajine potpada pod senjsko Kr. nadzorništvo odnosno Kr. šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu i Kr. ugarsko ministarstvo poljodjelstva, obrta i trgovine u Budimpešti. Država izdvaja poprilična sredstva za pošumljavanje primorskoga krškog područja iz Krajiškoga investicionalnog fonda i erarskog dohotka. Prema dugoročnim planovima predviđa se pošumljavanje na 27.000 ha. To će popraviti prilike okoliša i gospodarstva, koje će bitno doprinijeti većem blagostanju stanovništva.

Značajni doprinos obitelji Alberta Rosmanitha u razvoju hrvatskoga športa

Preseljenjem u Zagreb krajem 19. stoljeća Albert Rosmanith ubrzo je započeo s izgradnjom kuće u tadašnjoj Jelisavinoj (danas Klaićevoj) ulici nasuprot sadašnjeg srednjoškolskog igrališta (prije Elipsa). Na tom igralištu često su se sastajali učenici Donjogradske realne gimnazije. Blizina igrališta i svakodnevno sastajanje učenika privlačili su poput magneta i mladu višečlanu generaciju Alberta Rosmanitha, koju je s velikim simpatijama podržavao i njihov otac. U težnji za čvršćim okupljanjem i verificiranjem njihove aktivnosti, sastali su se 10. 10. 1906. god. u vrtnoj kućici obitelji Rosmanith srednjoškolci predvođeni nekolicinom uglednih građana, radi osnivanja Hrvatskog srednjoškolskog športskog klub "Concordia" (Sloga).⁷ Momke je osobito hrabrio Albert Rosmanith, koji je ujedno bio i njihov mecena. Među glavnim pokretačima osnutka kluba prednjačio je i mladi naraštaj obitelji Rosmanith i to: Ervin, prvi predsjednik i Roman, te sestra Erna, kojoj pripada epitet prve žene hrvatskoga športa. Unutar muške sekcije, najprije su osnovane ekipe hokeja na travi i nogometa, te uskoro i ekipe drugih modernih sportova. Većina tadašnjih igrača stanovala je u blizini nove gimnazije koja je izgrađena 1895. god. na današnjem Roosveltovom trgu. Prve klupske prostorije bile su u praonici rublja obiteljske kuće Rosmanith.

Nacrt igrališta "Elipsa" izradio je dr. Franjo B u č a r (1866–1946), dok je tehnički dio obradio inž. Greiner, a hortikulturni sveučilišni vrtlar Durhanek, dominantnom sadnjom sadnica kestena. Erna Rosmanith bila je odlučna i sposobna osoba, koja se nikad nije zadovoljavala postojećim stanjem. Njezin dobrovoljni angažman sastojao se u pranju dresova za mušku ekipu. Osim toga Erna je svojim entuzijazmom zarazno utjecala na moral ekipe i ustrajnost igrača na postizanju re-

zultata. Pomagala im je pisati zadaće iz matematike i latinskog jezika. Na povratku sa studija u Grazu donosila je nove ideje za razvoj svoga omiljenog kluba "Concordia". Više je puta, bez znanja roditelja založila svoj nakit radi podmirenja troškova gostovanja GAC-a (Grazer athletic cluba) iz Graza u Zagrebu. Ubrzo nakon muških ekipa osnovana je ženska sekcija 1911. god. s vrlo jakom momčadi hokeja na travi. Na tom zadatku osobito se isticao doprinos Erne, koja je dugo vremena bila najbolja igračica. Uzimajući u obzir i njezine dotadašnje aktivnosti u razvoju našeg športa, pogotovo ženskoga, s pravom je možemo smatrati prvom ženom modernoga hrvatskoga športa. Između dva svjetska rata "Concordia" je bila najveći i najjači klub u tadašnjoj državi, dok danas jedino egzistira muška hokejaška momčad.

Slika 2. "Concordia", prva naša ženska momčad hokeja na travi 1911. god. Među sedam smionih djevojaka osobito se isticala Erna Rosmanith (četvrta s lijeva na desno). Desno stoji njezin brat Ervin (1891-1916), osnivač i prvi predsjednik "Concordie", poginuo na ruskom frontu kod Černovica u I. svjetskom ratu. Sjedi na zemlji njezin mlađi brat Roman (1893-1964), jedan od osnivača "Concordie". Dobrotom gospodina Mirka Poldrugača po prvi puta objavljujemo ove slike za čitatelje "Šumarskoga lista".

⁷ N. Radović: "Elipsa" istrgnuta iz zaborava, Večernji list, 22. 7. 1972;

Kao što je već prethodno zabilježeno Erna je rođena u Fužinama 20. 2. 1889. god. kao jedini ženski potomak obitelji Rosmanith.⁸ U Senju je pohađala pučku školu, gimnaziju u Zagrebu, te studije u Grazu i Zagrebu. Na Mudroslovnom fakultetu u Zagrebu obranila je doktorsku disertaciju 1915. god. iz područja mineralogije i petrografije pod naslovom: "Lapor u jednom dijelu Zagrebačke gore". Zanimljivo je istaći da je tako postala prvi doktor geoznanosti među ženama u našoj zemlji. U svojem dugogodišnjem radu obavila je brojne kemijske analize za profesora Miju Kišpatića i čuvenog profesora Frana Tućana, kao njegovog dugogodišnjeg asistenta. Kao svestrana športašica, osim hokeja na travi, bavila se atletikom, tenisom, hazenom, plivanjem i planinarstvom. U to je doba aktivno bavljenje športom kod žena dosta rijetko. Erna je međutim s puno hrabrosti postala pionir našeg ženskog športa i predvodnik pokreta budućih naraštaja. Povoljna okolnost u njezinom životu povezana je s njezinim vjenčanjem 1918. god. za osobu sličnih širokih nazora o životu. Bio je to Fran Šuklje, rođen u Samoboru 2. 10. 1886. god., poznat kao svestrani igrač (atletičar, planinar, sanjkač, mačevalac i hokejaš na travi). Bio je dva puta drugi u uličnom trčanju na 10 km od Zagreba do Podsuseda, sudionik prvih hokejaških utakmica u Samoboru 1908. god., prvi tajnik Jugoslavenskog nogometnog saveza, jedan od osnivača Zagrebačkog nogometnog podsaveza, te član čak četiri čuvena kluba ("Šišmiš" iz Samobora, te HAŠK, Građanski i Concordia iz Zagreba) što je vjerojatno jedinstveni slučaj u nas. Pisao je dramske kritike i brojne športske članke, te uređivao časopise "Priroda" i "Planinar". Bio je dugogodišnji direktor geoloških zavoda i instituta u Zagrebu i Beogradu. Supružnici Šuklje iskazivali su osobiti interes prema znanosti, prirodopisu, geologiji, športu i glazbi, što je još više obogatilo njihov sadržajni zajednički život. Nažalost njezin je suprug umro 1949. god., što je supruga Erna vrlo teško podnijela.

⁸ Vilko Luncer: Prva žena u hrvatskom športu, Novi list, 27. 12. 1999;

Do posljednjeg daha gospođa Erna bila je dušom i srcem vezana za sport i mladost. U povodu stote obljetnice obilježavanja modernoga športa u Zagrebu 12. 12. 1974. god. okupili su se mnogi stari i najzaslužniji športaši Zagreba. Skupu nije bila nazočna prva hrvatska športašica gospođa Erna Šuklje rođ. Rosmanith, zbog lošeg zdravstvenog stanja. U svojem pismu koje je pročitano na skupu, gđa Erna je napisala: "Vi koji sada spadate u generacije starih športaša, znadete dobro, kao i ja, kako je neizmjerljivo lijep, ugodan osjećaj kad čovjek nakon bavljenja sportom osjeti onaj blagi, osvježavajući umor. Upravo danas, kada mehanička civilizacija zagađuje okolicu, potreba za sportom sve je veća. Iako sam stara, sretna sam kada se sjetim divnih dana mladosti na sportskim terenima". Samo nekoliko dana kasnije 19. 12. 1974. god. zauvijek nas je napustila dr. Erna Šuklje rođena Rosmanith, prva dama hrvatskoga modernoga športa.

U povodu 110. obljetnice njezinog rođenja 1999. god. novinar Vilko Luncer u svom članku u "Novom listu" predlaže da se postavi spomen-ploča na trokatnici u Klaićevoj 12 u Zagrebu, nekadašnjem vlasništvu obitelji Rosmanith u čast osnutka "Concordie", daleke 1906. god. Ne vjerujemo da je ova inicijativa u međuvremenu i ostvarena. Bez obzira na to, smatramo da bi skorbu 100. obljetnicu osnutka kluba "Concordia" 2006. god. trebalo obilježiti postavljanjem spomen-ploče. U tu svrhu treba čim prije uspostaviti kontakt između predstavnika športa i šumarstva, radi zajedničkog obilježavanja obljetnice. Pri tome bi naša struka trebala istaći važnu ulogu A. Rosmanitha kao šumarskog stručnjaka i mecenu našeg športa, zajedno s doprinosom njegove djece, i to ponajprije kćerke Erne, prve dame hrvatskoga športa. To je uostalom zaključak Hrvatskoga šumarskoga društva glede obilježavanja zaslužnih šumara i događaja, koji su doprinijeli potpunijoj valorizaciji šumarske struke, ali i sveukupnih vrijednosti naše zemlje.

Vice Ivančević

UMIROVLJENI ŠUMARI

Mr. sc. VLADO KREJČI, ŠUMARSKI INSTITUT, JASTREBARSKO

Odlazak u mirovinu 31. prosinca 2004. godine

Mr. sc. Vlado Krejči, dipl. ing. šumarstva, rođen je 4. srpnja 1939. godine u Kapelici, općina Garešnica. Osmogodišnju školu završio je u Garešnici, a gimnazi-

ju u Zagrebu. Na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1969. godine. Još kao student, od 1964. godine radi na terenskim istraživanjima za